

LIV SVIRSKY,
MATTIAS ANDERSSON (ILL.)

SIDAN 1

Jag och alla andra

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Här kan du läsa om Mary som börjar sjuan. Det är mycket som är pinsamt och svårt, som att veta vad man vill och gå emot strömmen. Det handlar om känslor som skam och avund och du får veta mer om hur det är att bli äldre, ta mer ansvar och hur man står emot grupptryck.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsna och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV 4–6)
- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

STAFETTLÄSNING

Stafettläsning, som högläsning, fångar många elever. Här kan elever som känner sig osäkra på läsningen välja hur mycket de vill läsa. Metoden innebär att du som lärare börjar läsa en bit ur boken (cirka en sida). Sedan fortsätter en elev att läsa några meningar eller en bit av boken (du kan begränsa längden), för att sedan lämna över läsningen till nästa elev som fortsätter och så vidare. Detta kan göras i helklass eller i grupper.

MED ANDRA ORD

Boken innehåller en del begrepp som kan behöva förklaras. Skriv ner olika begrepp på mindre lappar. Lägg lapparna upp och ner i en hög på bordet. En elev plockar upp en lapp och håller den i pannan. De andra eleverna ska sedan ge ledtrådar så att eleven som har lappen i pannan kan lista ut begreppet.

Förslag på begrepp:

Ansvar, grupptruck, ångest, social fobi, åsikt, avundsjuka, svartsjuka, konsekvenser

EPA – ENSKILT, PAR, ALLA

Låt eleverna använda sig av EPA-modellen för att reflektera över boken.

1. Först reflekterar eleverna enskilt över vad boken presenterar som de redan kände till (gammal kunskap) och sedan det som var nytt för dem (ny kunskap).
2. Efter en stund får eleverna arbeta ihop i par och presentera sina tankar.
3. Till sist lyfts frågeställningen kring gammal och ny kunskap i hela klassen.

SORTERA SANT ELLER FALSKT

Dela in eleverna i par eller i mindre grupper och dela ut ett rött och ett grönt papper till varje par/grupp. Kopiera påståendena nedan och låt eleverna klippa ut dem.

Eleverna ska sedan diskutera om vart och ett påstående är sant eller falskt. De ska lägga påståendet på det gröna papperet om det är sant och på det röda papperet om det är falskt. Avsluta övningen med en gemensam diskussion.

Social fobi är när du är orolig om vad andra ska tycka om det du säger.
Mary tycker att det är jobbigt att vara yngst på skolan.
<i>BDD</i> betyder Body Dysmorphic Disorder.
Gruppträck kan göra att vi lär oss nya saker.
Gruppträck kan bli ett problem när gruppen får en att göra farliga saker.
Det är bäst att alltid hålla sina åsikter för sig själv.
Vi behöver aldrig anpassa oss till varandra eftersom det är bra med bråk.
Svartsjuka betyder att man gillar flera personer.
Förtroende betyder att man inte kan lita på varandra.
Det är alltid enkelt att välja och fatta ett beslut.

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vilken klass ska Mary börja i?
Hon ska börja i sjuan.
2. Varför känns det både kul och nervöst för Mary att börja skolan?
Kul för att träffa alla kompisar igen men nervöst med nya lärare och ämnen som blir svårare.
3. Vad är bland det roligaste Mary vet?
Friidrott är bland det roligaste hon vet.
4. Varför har Mary varit avundsjuk på sina syskon?
För att de är äldre och har fått göra saker mer själva.

Pinsamt

5. Varför tycker Mary att det är pinsamt att vara yngst på skolan?
Hon tror att de äldre eleverna nog tycker att de yngre är fåniga.
6. Varför måste Mary be vaktmästaren om hjälp en dag i skolan?
Hon glömmer nyckeln till sitt skåp.
7. Varför är det pinsamt när vaktmästaren hjälper henne?
Han säger högt så att alla hör att hon måste lära sig att komma ihåg sina saker.
8. Vad är skam?
En känsla som hjälper oss att veta när vi gör något fel och får oss att undvika att göra fel igen.
9. Hur är man om man har social ångest?
Man är väldigt rädd och mår dåligt för vad andra ska tänka om det man säger eller gör.
10. Vad står BDD för?
Det betyder Body Dysmorphic Disorder.
11. Vad innebär BDD?
Man är väldigt orolig för vad andra ska tänka om hur man ser ut.

Veta vad man vill

12. Vad ska man bestämma sig för när man går i nian?
Vilket program man vill gå på gymnasiet.
13. Varför kan det vara svårt att välja stora saker som skola eller utbildning?
Man är rädd att fatta fel beslut och tänker att det kan påverka resten av ens liv.
14. Vad kan man göra för att hitta sin vilja?
Känna efter, skaffa sig kunskap och prova sig fram.

Stå upp för sin åsikt

15. Vad tycker Mary är orättvist vid grupparbete?
När det slutar med att några i gruppen gör allt och vissa gör ingenting.
16. Varför kan det ibland kännas jobbigt när man inte tycker som andra?
Man är rädd att folk blir arga när man inte tycker som de.
17. Vad handlar artikel 12 om i barnkonventionen?
Att alla barn har rätt till att bilda och uttrycka sina åsikter.
18. När är det bäst att behålla sin åsikt för sig själv?
När man vet att den bara kommer att såra.
19. När kan det vara bättre att hitta andra vänner som du trivs bättre med?
När andra har åsikter som du inte gillar eller om du känner dig tvingad att vara som de.

Gruppträck

20. Vad ska Mary göra på fredagskvällen?
Hon ska ha filmkväll med några kompisar.
21. Varför ser en av kompisarna lite ledsen ut när de pratar om vilken film de ska se?
Han vill inte se skräckfilm utan föreslår en komedi.
22. Varför vill kompiserna inte titta på skräckfilm?
Han är rädd att han ska drömma mardrömmar flera dagar efteråt.
23. Vad behöver vi människor göra för att det ska fungera att leva med andra?
Vi behöver anpassa oss till varandra för att det inte ska bli bråk.

24. Vad är en kompromiss?
Det är när man försöker hitta en lösning som två personer eller grupper med olika viljor kan enas om.
25. På vilket sätt kan grupptryck ibland hjälpa oss?
Det kan göra att vi lär oss nya saker.
26. När kan grupptryck bli ett problem?
När de andra i gruppen får oss att göra fel saker som är farliga eller förbjudna, eller saker som vi inte vill göra.
27. Varför försöker vissa påverka andra att göra saker som de inte vill?
Det kan vara att de vill känna sig större eller mäktigare än andra.

Avundsjuka

28. Vad får Marys klass tillbaka för prov?
Ett matteprov.
29. Varför är en kille avundsjuk på andra i klassen?
Han tycker inte att de är värda sina resultat då de inte har pluggat så mycket som han.
30. Vad betyder avund?
När man vill ha det som någon annan har.
31. Vad betyder svartsjuka i relationer?
Man är rädd att någon man tycker mycket om ska börja tycka mer om någon annan.
32. När kan avund vara bra?
När den blir som en guide för oss.
33. På vilket sätt kan sociala medier lätt väcka avund?
Det är lätt att jämföra sig med vad andra visar upp.
34. Varför är det som visas på sociala medier nästan aldrig hela sanningen?
De flesta vill inte lägga ut bilder som visar att de är ledsna eller ensamma.

Ansvar

35. Vad betyder det att ta ansvar för något?
Att man ska ta hand om något, ibland att man ska ta ansvar för sig själv eller någon annan.
36. Vad är konsekvenser?
Det är det som en viss handling leder till.
37. Vad är förtroende?
Det är när folk kan lita på dig men det tar tid att bygga upp.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

38. Varför blir Mary röd om kinderna när vaktmästaren hjälper henne med låset?
Han får henne att framstå som en barnunge som inte har koll på någonting.
39. När vill Mary bara sitta tyst när det gäller grupparbete?
När alla i gruppen tycker olika.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

40. Varför är clowner ofta klumpiga när de ska få oss att skratta?
Eget svar.
41. Varför tror du att många barn tycker att deras föräldrar är pinsamma?
Eget svar.
42. Behöver man verkligen skämmas över andra?
Eget svar.
43. Vilken glass tycker du är godast? Motivera.
Eget svar.
44. Har du varit med om att andra försökt få dig att göra saker som du inte vill?
Eget svar.
45. Vad kan göra dig avundsjuk?
Eget svar.
46. På vilket sätt har ditt ansvar ökat sen du har blivit äldre?
Eget svar.

SANT ELLER FALSKT

Kryssa över det som stämmer med boken.

Mary ska börja i sjuan.	Mary tycker att vaktmästaren är cool när han hjälper henne med låset.	Social ångest innebär att man är rädd för vad andra ska tänka om det man säger eller gör.	Dysmorfofobi handlar om att man är rädd för vad andra ska tycka om ens utseende.
Det är alltid enkelt att välja och att fatta ett beslut.	Om man vill hitta sin vilja kan man försöka skaffa sig mer kunskap om just den saken.	Om man väljer fel kan man aldrig ändra sig.	Det kan vara svårt att uttrycka sin åsikt när man inte vet hur andra ska reagera.
Man ska alltid säga vad man tycker även om det sårar.	Gruppträck kan utmana oss själva och få oss att våga saker vi är lite rädda för.	Gruppträck kan vara ett problem när andra i gruppen får oss att göra saker vi inte vill.	Avund kallas det när vi känner att vi vill ha det någon annan har.